

Boverkets förslag till föreskrifter om säkerhet vid användning av byggnader;

Utkom från trycket
den 0 månad 0

beslutade den 0 månad 0.

Boverkets föreskriver¹ följande med stöd av 10 kap. 3 § 4 och 9, 8 § och 24 § 1 plan- och byggförordningen (2011:338).

1 kap. Övergripande bestämmelser

Författningens innehåll

1 § Denna författning innehåller föreskrifter till

1. 3 kap. 10 § plan- och byggförordningen (2011:338) om tekniska egenskapskrav avseende säkerhet vid användning, och

2. 3 kap. 18 § plan- och byggförordningen om tekniska egenskapskrav avseende tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga.

Författningen innehåller också föreskrifter till 8 kap. 7 § plan- och bygglagen (2010:900) om anpassning av de tekniska egenskapskraven vid ändring av byggnader och till 10 kap. 5 § samma lag om kontroll.

Föreskrifternas tillämpningsområde

2 § Föreskrifterna i 1 kap. gäller vid uppförande av nya byggnader och vid ändring av byggnader för den ändrade delen.

Föreskrifterna i 2 kap. gäller vid uppförande av nya byggnader.

Föreskrifterna i 3 kap. gäller vid ändring av byggnader.

Mindre avvikelser från föreskrifterna i denna författning

3 § Mindre avvikelser får göras från föreskrifterna i denna författning i enskilda fall om

1. det finns särskilda skäl,
2. byggnaden ändå kan antas bli tekniskt tillfredsställande, och
3. det inte finns någon avsevärd olägenhet från annan synpunkt.

Om mindre avvikelser enligt första stycket tillämpas ska skälen för detta dokumenteras i samband med den projektering som regleras i 8 §.

Definitioner

4 § Termer och uttryck i denna författning har samma betydelse som i plan- och bygglagen (2010:900) och plan- och byggförordningen (2011:338).

5 § I denna författning avses med

¹ Se Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster.

driftutrymme: utrymme som huvudsakligen används för byggnaders drift och skötsel,

eldstad: fast anordning för förbränning av fast, flytande eller gasformigt bränsle,

kommunikationsutrymme: utrymme i en byggnad som huvudsakligen används till förflyttning,

publik lokal: lokal dit allmänheten har tillträde,

utrymme där yngre barn kan vistas: rum, delar av rum eller utrymmen där det med hänsyn till den avsedda användningen kan förväntas att barn som är yngre än sex år vistas utan ständig tillsyn av vuxna, och

värmeinstallation: installation som omfattar utrustning för värmeproduktion, värmedistribution och värmeavgivning.

6 § Med byggprodukter med förhandsbedömda egenskaper avses i denna författning produkter som tillverkats för att permanent ingå i byggnadsverk och som antingen

1. är CE-märkta,
2. är typgodkända eller tillverkningskontrollerade enligt bestämmelserna i 8 kap. 22–23 §§ plan- och bygglagen (2010:900),
3. har certifierats av ett certifieringsorgan som ackrediterats för uppgiften och för produkten i fråga enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 av den 9 juli 2008 om krav för ackreditering och upphävande av förordning (EEG) nr 339/93², eller
4. har tillverkats i en fabrik vars tillverkning och produktionskontroll och utfallet därav för byggprodukten fortlöpande övervakas, bedöms och godkänns av ett certifieringsorgan som ackrediterats för uppgiften och för produkten i fråga enligt förordning (EG) nr 765/2008.

Såsom bedömning i enlighet med alternativ 3 eller 4 godtas även en bedömning utfärdad av ett organ inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller i Turkiet om organet på annat sätt än genom ackreditering för uppgiften enligt förordning (EG) nr 765/2008, erbjuder motsvarande garantier i fråga om teknisk och yrkesmässig kompetens samt garantier om oberoende.

Byggprodukter och material

7 § Byggprodukter och material ska ha kända och dokumenterade egenskaper i de avseenden som har betydelse för byggnadens förmåga att uppfylla kraven i denna författning.

Byggprodukter med förhandsbedömda egenskaper ska anses ha kända och dokumenterade egenskaper i de avseenden som de är förhandsbedömda.

Egenskaper hos andra byggprodukter än byggprodukter med förhandsbedömda egenskaper ska provas eller bedömas genom annan vedertagen metod. Inom Europeiska unionen vedertagen metod ska användas där sådan finns.

Projektering och utförande

8 § Byggnader ska projekteras

1. på ett fackmässigt sätt,
2. så att arbetet kan utföras på ett sådant sätt att kraven i denna författning uppfylls, och
3. så att förutsatt underhåll kan ske.

² EUT L 218, 13.8.2008, s. 30, Celex 32008R0765.

Projekteringen ska dokumenteras.
Första och andra styckena gäller inte om det är obehövligt.
Vid ändring av en byggnad får erfarenheter från den befintliga byggnaden användas.

- 9 §** Byggnader ska utföras
1. på ett fackmässigt sätt, och
 2. enligt gällande handlingar.

Särskilt om ändring av byggnad

- 10 §** Vid ändring av en byggnad ska det klarläggas om
1. byggnaden har sådana brister avseende kraven på säkerhet vid användning som kan åtgärdas inom ramen för den planerade åtgärden,
 2. den planerade åtgärden kan medföra en försämring av egenskaperna i fråga om säkerhet vid användning i den befintliga byggnaden, och
 3. ändringen kommer att medföra en negativ påverkan på byggnadens kulturvärden och hur en sådan negativ påverkan kan undvikas.
- I samband med detta ska skicket på befintliga säkerhetsanordningar kontrolleras i den utsträckning som krävs för att det ska kunna antas att de i huvudsak har bibehållit sin ursprungliga funktion.

- 11 §** Om anpassning enligt 3 kap. 1 § görs ska en riskbedömning göras.
Riskbedömningen ska innehålla
1. en redovisning av anpassningen i förhållande till kraven i 2 kap.,
 2. skälen för anpassningen,
 3. en redogörelse för konsekvenserna av anpassningen, och
 4. en redogörelse för vilka åtgärder som vidtagits för att risken för människors säkerhet ska bli godtagbar.
- Riskbedömningen ska dokumenteras.
Vid riskbedömningen får hänsyn tas till den avsedda användningen av byggnaden eller byggnadsdelen.

Kontroll

- 12 §** Kontroll av att kraven på säkerhet vid användning av byggnader uppfylls ska göras
1. under projektering och utförande enligt 13–15 §§,
 2. i den färdiga byggnaden enligt 16 §, eller
 3. med en kombination av punkt 1 och 2.
- Kontroll ska utföras fackmässigt.
Resultatet av kontrollen ska dokumenteras.

13 § Vid kontroll under projektering ska det kontrolleras att dimensionerande förutsättningar, projekteringsmetoder, provningsmetoder och beräkningar är relevanta och redovisade i handlingarna.

14 § Vid kontroll under utförande ska det kontrolleras att arbetet utförs enligt gällande handlingar.

15 § Byggprodukter och material ska kontrolleras när de tas emot på byggarbetsplatsen. Kontroll ska göras av att byggprodukter och material har förutsatta egenskaper.

För byggprodukter med förhandsbedömda egenskaper kan kontrollen inskränkas till identifiering, kontroll av märkning och granskning av dokumentationen av de förhandsbedömda egenskaperna.

16 § Vid kontroll i den färdiga byggnaden ska kontroll göras genom provning, mätning eller besiktning.

2 kap. Uppförande av nya byggnader

Skydd mot fall

Ljusförhållanden

1 § I kommunikationsutrymmen ska belysningen vara så stark och jämn att personer kan röra sig säkert i byggnaden. Belysningen eller dagsljuset får inte vara så bländande att det kan äventyra säkerheten.

Ytor avsedda att gå på

2 § Ytor som är avsedda att gå på ska vara utformade så att risken för att halka begränsas.

Ytmaterialens egenskaper ska vara anpassade till om det finns ökad risk för att halka på grund av till exempel lutning, väta, spill eller nedisning.

Lutningen mot en golvbrunn i duschutrymme får inte vara så stor att det innebär risk att halka med hänsyn till golvmaterialet och duschutrymmets avsedda användning.

3 § Ytor som är avsedda att gå på ska vara utformade utan nivåförändringar, ojämnheter, låga hinder eller förändringar i ytmaterialens halkegenskaper, som är oväntade eller svåra att upptäcka.

Öppningsbara fönster och balkongdörrar

4 § I utrymmen där yngre barn kan vistas, ska öppningsbara fönster, samt balkongdörrar och liknande, ha säkerhetsanordningar som minimerar risken att barn faller ut.

Om avståndet mellan karmöppningen och golvet är mindre än 0,60 meter, ska säkerhetsanordningarna ha funktioner som kan fixera fönstret eller dörren

1. i stängt läge, och
2. i ett läge med en öppning som är högst 100 mm.

Kraven i första och andra styckena gäller inte om fallhöjden är mindre än 2,0 meter, eller om avståndet är större än 1,8 meter mellan karmöppningen och golvet.

Trappor och ramper

5 § Trappor och ramper ska vara utformade så att personer kan förflytta sig säkert.

6 § Öppningar i trappor ska vara utformade så att yngre barn inte kan falla igenom eller fastna i dem. Öppningar mellan plansteg i trappor ska vara högst 100 mm.

7 § Det ska finnas ett plan, mellan en dörr och en nedåtgående trappa, ramp eller enstaka trappsteg, om det inte är obehövt. Planet ska vara tillräckligt stort med hänsyn till trappans eller rampens utformning och risken att falla vid den avsedda användningen.

I utrymningspassage ska avståndet mellan dörr och trappa eller ramp vara minst 0,8 meter.

8 § I en trappa ska varje trapplopps början och slut tydligt markeras. Krav på tydlig markering gäller även för trappsteg med avvikande höjd där ett sådant inte kan undvikas.

Kraven på markering i första stycket gäller dock inte för en- och tvåbostadshus, i bostadslägenheter i flerbostadshus eller om det annars är obehövt med hänsyn till trappans användning.

Markeringarna ska vara kontrasterande mot omgivande ytor och utformade så att personer med nedsatt syn kan uppfatta nivåskillnaderna. De ska göras på ett konsekvent sätt inom byggnaden.

9 § Trappor och ramper från bostadslägenheter och övriga utrymmen där människor vistas mer än tillfälligt ska vara utformade så att transport med sjukbår blir säker.

Kravet i första stycket gäller dock inte om transporten kan ske med hiss eller annan lyftanordning.

Räcken och andra skydd mot fall

10 § Trappor, ramper, balkonger, loftgångar, takterrasser och andra vistelseytor i eller i anslutning till byggnader, där det finns särskild risk för personskador till följd av fall, ska ha skydd mot fall. Ramper ska dessutom ha skydd som motverkar avåkning.

11 § Ett skydd mot fall ska vara utformat och ha sådan höjd att det med hänsyn till ytans avsedda användning och fallhöjden begränsar risken för personskador till följd av fall. Skyddet ska tåla dynamisk påverkan av en människa.

Utöver kraven i första stycket gäller följande i utrymmen där yngre barn kan vistas:

1. 0,8 meter av skyddets höjd ska vara utformat så att det motverkar klättring.
2. Vertikala öppningar i skyddet ska vara högst 100 mm breda.
3. Fritt mått mellan ett balkongräckes underkant och balkonggolvet, eller mellan ett trappräckes underkant och trappstegens stegnos, ska vara högst 50 mm.
4. Fritt mått i höjdlid mellan ett trappräckes underkant och ett trapplan eller golv ska vara högst 100 mm.
5. Horisontella öppningar ovanför skyddets front ska inte förekomma i storleksintervallet 110–230 mm.

Ledstänger

12 § Trappor och ramper ska ha ledstänger på båda sidor som stöd för balansen. Det räcker dock med en ledstång på ena sidan om det, med hänsyn till trappans eller rampens användning eller utformning, är obehövt med ledstänger på båda sidor.

13 § Ledstänger ska

1. vara placerade och utformade så att de är lätta att gripa om,

2. löpa kontinuerligt längs med trappan eller rampen, om det inte skulle motverka utrymmets avsedda användning, och

3. vara utformade så att de ger stöd innan man påbörjar och när man avslutar förflyttningen i trappan eller rampen.

I publika lokaler och trapphus i flerbostadshus, ska ledstångerna dessutom vara kontrasterande mot omgivande ytor.

Skydd vid öppningar i byggnader

14 § Öppningar i ytor som är avsedda att gå på ska ha anordningar som skyddar mot fall. Detsamma gäller inkast för avfall och liknande öppningar om det finns risk för att ett yngre barn fastnar eller att någon faller. I utrymmen där yngre barn kan vistas ska skyddsanordningar vara utformade så att yngre barn inte kan öppna eller ta sig förbi dem.

Taksäkerhet

Allmänt

15 § Byggnader ska ha följande anordningar, om det finns ett fast arbetsställe på taket eller om det finns något annat skäl att anta att taket behöver beträdas för byggnadens användning eller drift:

1. tillträdesanordningar till tak enligt 17–18 §§,
2. fasta anordningar för förflyttning på tak enligt 19 §, och
3. skyddsanordningar mot fall från tak enligt 20–21 §§.

Kraven i första stycket gäller dock inte om det är uppenbart obehövligt med hänsyn till personsäkerheten vid byggnadens användning eller drift.

16 § Fasta tillträdes- och skyddsanordningar ska ha tillräcklig bärförmåga och styvhet samt vara gjorda av beständigt material. Installationer som är avsedda för att förankra personlig fallskyddsutrustning ska ha sådan bärförmåga att de garanterar säkerheten om någon faller. Kravet på bärförmåga gäller även infästningar av sådana installationer.

Tillträdesanordningar till tak

17 § Byggnader ska förses med fasta tillträdesanordningar till taket i den omfattning som krävs för att tillträdesvägarna ska bli säkra. Tillträdesanordningen får vara en fast monterad eller fällbar väggstege med fallskydd, om uppstigningshöjden, vid uppstigningsstället, motsvarar högst två normalvåningar. Tillträdesanordningen får vara en lös anliggande stege om risken för personskador med hänsyn till uppstigningshöjden är liten och byggnaden har en anordning som hindrar stegen från att glida i sidled eller ut från fasaden.

18 § Fasta stegar ska avslutas så att de motverkar att barn klättrar i dem. Tak- och väggluckor, som inte är en del av en utrymningsväg, ska kunna låsas.

Fasta anordningar för förflyttning på tak

19 § Det ska finnas fasta anordningar för förflyttning mellan uppstigningsställen och fasta arbetsställen på taket i sådan omfattning att risken för personskador begränsas vid förflyttning på taket. Det ska gå att förankra personlig fallskyddsutrustning i de fasta anordningarna.

Det ska finnas en avlastningsyta, om det behövs för att säkert kunna transportera arbetsmaterial och utrustning till arbetsstället.

Förankringsanordningar för personlig fallskyddsutrustning

20 § Förankringsanordningar för personlig fallskyddsutrustning ska finnas i den omfattning som är nödvändig för personsäkerheten vid byggnadens användning eller drift. Förankringsanordningar ska vara placerade så att det går att vara kontinuerligt förankrad vid förflyttning och så att risken för pendlingsfall minimeras.

Fotfästen vid takfot och takbrott

21 § Om det krävs med hänsyn till fallhöjden och takets utformning ska det finnas stadiga fotfästen vid takfot och takbrott, i den omfattning som behövs för personsäkerheten.

Fasta arbetsställen på tak

22 § Fasta arbetsställen ska vara utformade med hänsyn till den totala fallhöjden, arbetets art och de risker som finns där arbetet ska utföras. Det fasta arbetsstället ska ha en uppstigningsanordning och skydd mot fall, som inte försvårar transporter av arbetsmaterial och utrustning, om det behövs för att arbetet ska kunna ske på ett säkert sätt och med en normal arbetshöjd.

Skydd mot genomtrampning

23 § Yttertak och anordningar på taket som kan beträdas ska vara utformade eller skyddade så att risken för att trampa igenom takytan eller anordningen förhindras.

Skyddsanordningar mot fallande is och snö

24 § Skyddsanordningar mot fallande is och snö ska finnas vid byggnaders entréer om det finns särskilda risker för personskador till följd av fallande is och snö från taket.

Skydd mot sammanstötning och klämning

Fri höjd

25 § Den fria höjden ska vara minst 2,00 meter i utrymningspassager, trappor, dörrar och andra kommunikationsutrymmen.

Utskjutande byggnadsdelar

26 § Delar av byggnader och andra fasta anordningar som är placerade lägre än 2,20 meter över en gångyta ska vara utformade på ett sätt som begränsar risken för sammanstötning. Det gäller även om delar av byggnader eller fasta anordningar utgör fara eller hinder av någon annan anledning. Om det inte går, ska de markeras, så att de lätt kan uppmärksammas, även av personer med nedsatt synförmåga.

Dörrar och andra rörliga delar och anordningar

27 § Byggnaders rörliga delar och anordningar ska vara placerade och utformade så att risken för personskador genom att någon blir klämd, sammanstöter eller faller begränsas.

Fast inredning och utrustning

28 § I utrymmen där yngre barn kan vistas ska fast inredning och utrustning som är lätt åtkomlig för yngre barn vara utformad så att risken för barnolycksfall begränsas.

Markering av glas

29 § Stora glasytor i dörrar samt glasytor som kan förväxlas med dörrar eller öppningar ska ha tydliga markeringar som avviker mot bakgrunden och som är synliga för både stående och sittande personer.

Skydd mot fall genom glas

30 § Om en glasyta är placerad och utformad så att det finns risk att en person faller genom den, ska glasytan och infästningarna

1. vid dynamisk påverkan av en människa förhindra fall genom glasytan, eller
2. ha permanent skydd som förhindrar sammanstötning med glaset.

Kravet i första stycket gäller om

1. glasytan sitter lägre än 0,6 meter över golvet, och
2. fallhöjden är mer än 2,0 meter, eller
3. det av andra skäl finns särskild risk för personskador till följd av fall genom glasytan.

Skydd mot skärskador

31 § Glasytor som är placerade och utformade så att det finns risk för skärskador ska ha

1. en brottkaraktär som begränsar risken för skärskador, eller
2. permanent skydd som förhindrar sammanstötning med glaset.

Kravet i första stycket gäller för glasytor som sitter lägre över golvet eller marken än

1. 1,5 meter i entréer och kommunikationsutrymmen,
2. 0,6 meter i bostadslägenheter,
3. 0,8 meter i andra utrymmen där yngre barn kan vistas, och
4. 1,5 meter i dörrar i skolor, förskolor och fritidshem.

Kravet i första stycket gäller även om det av andra skäl finns särskild risk för skärskador med hänsyn till glasets placering.

Skydd mot brännskador

Värmeinstallationer

32 § Lätt åtkomliga delar av värmeinstallationer ska ha skydd mot ofrivillig beröring, om installationens funktion och placering medför särskild risk för brännskador. Risken för barnolycksfall ska särskilt beaktas.

En fast monterad värmestrålningskälla ska vara utformad och placerad så att personer i närheten inte kan få brännskador.

Installationer för tappvatten

33 § En installation för tappvarmvatten för personlig hygien och hushållsändamål ska vara utformad så att temperaturen på vattnet kan bli högst 60 °C efter tappstället. Om det finns särskild risk för skållningsskador, får varmvattnets temperatur vara högst 38 °C efter tappstället.

En anordning för att reglera tappvarmvatten ska vara utformad så att risken för personskador orsakade av att någon förväxlar varmvatten och kallvatten begränsas.

34 § Kraven i 33 § första stycket gäller inte ett tappställe, som är fast anslutet till tappvatteninstallationen, och som kan ge tappvatten avsett för matlagning, om det har en säkerhetsfunktion som minimerar risken att yngre barn tappar ut vatten. Tappstället ska dessutom vara utformat så att det vid beröring inte kan orsaka brännskador.

Utslagsvask

35 § En utslagsvask ska vara placerad så att risken för skållningsskador begränsas.

Skydd mot instängning

36 § I ett utrymme där en person som blir instängd är speciellt utsatt för risker, ska dörrar, luckor och lock vara lätta att öppna inifrån. Detsamma gäller för dörrar till driftutrymmen i utrymmen där yngre barn kan vistas.

En bastu ska vara utformad så att den snabbt kan utrymmas. Dörren ska vara utan lås och dörrbladet ska inte kunna fastna i karmen om det utvidgas på grund av värme eller fukt.

Skydd mot förgiftning

Lokaler där giftiga gaser förekommer

37 § Mellan en lokal där det förekommer giftiga gaser och ett utrymme där människor vistas mer än tillfälligt, får en förbindelse anordnas endast om betryggande åtgärder vidtagits för att begränsa risken för personskador genom förgiftning.

Förbränningsgaser

38 § Förbränningsgas från en eldstad ska avledas genom rökkanal eller avgaskanal med tillräcklig täthet, så att det inte finns risk för förgiftning.

Trots första stycket får en eldstad för gasformigt eller flytande bränsle, avsedd för matlagning eller med en märkeffekt på högst 6 kW, vara utformad utan anslutning till rökkanal eller avgaskanal om den installeras i ett utrymme där ventilationen är tillräcklig för att förbränningen inte ska öka risken för förgiftning eller andra olägenheter.

Säkra driftutrymmen

39 § Ett driftutrymme ska vara placerat och utformat så att risken för olyckor vid användning, kontroll och underhåll av utrymmet och dess installationer begränsas.

Om det finns risk för personskador vid obehörigt tillträde till ett driftutrymme ska det vara låsbart.

40 § Ett driftutrymme ska vara placerat och utformat så att risken för olyckor begränsas vid tillträde och transporter. Tillträdesväg via en bostadslägenhet får endast finnas till installationer avsedda enbart för den bostadslägenheten.

3 kap. Ändring av byggnader

Anpassning vid ändring av byggnader

1 § Vid ändring av byggnad ska den ändrade delen uppfylla kraven i 2 kap. Kraven får dock anpassas om risken för människors säkerhet vid användning ändå blir godtagbar, och

1. det krävs för att uppfylla kravet på varsamhet,
2. det krävs för att följa förbudet mot förvanskning,
3. det är oskäligt med hänsyn till ändringens omfattning,
4. byggnadens säkerhet vid användning bara blir försumbart bättre om kravet uppfylls,
5. kostnaden är oskäligt hög i förhållande till den förväntade nyttan,
6. det finns tekniska skäl, eller
7. det krävs för att byggnaden ska få godtagbara egenskaper avseende hälsa och säkerhet eller avseende tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga eller för att tillvarata byggnadens kulturvärden.

2 § Försämring av byggnadens säkerhet vid användning får endast ske om

1. byggnaden även efter ändringen uppfyller kraven i 2 kap.,
2. det krävs för att byggnaden ska få godtagbara egenskaper avseende hälsa och säkerhet eller avseende tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga eller för att tillvarata byggnadens kulturvärden, eller
3. försämringen kan anses vara försumbar.

Ändrad användning

3 § Vid ändrad användning ska ändringens omfattning bedömas utifrån om den nya användningen ställer högre krav på säkerhet vid användning av byggnaden jämfört med den tidigare användningen.

Varsamhet

4 § Vid en bedömning om kravet på varsamhet är uppfyllt ska hänsyn tas till hur åtgärden respekterar byggnadens karaktär avseende

1. proportioner, form och volym,
2. materialval och utförande,
3. färgsättning, samt
4. detaljomsorg och detaljeringsnivå.

Hänsyn ska också tas till om

1. detaljer som är väsentliga för byggnadens karaktär tillvaratas, och
2. egenskaper av betydelse för boende- och brukarkvaliteter bibehålls.

Förbud mot förvanskning

5 § För att en åtgärd inte ska anses medföra en förvanskning av en särskilt värdefull byggnad ska åtgärden

1. inte förändra byggnadens karaktärsdrag,
2. inte skada de egenskaper som ligger till grund för byggnadens eller områdets kulturvärden, och
3. vid utbyte av byggnadsdelar utföras med material och hantverksteknik som är anpassad till byggnadens ålder och karaktär.

Trots första stycket 3 ska en åtgärd inte anses utgöra en förvanskning om en förändring av material eller teknik är en förutsättning för att kunna

1. tillgodose utformningskraven och de tekniska egenskapskraven på en acceptabel nivå, eller
2. upprätthålla funktionen hos de tekniska systemen på en acceptabel nivå.

Särskilt värdefull byggnad

6 § Vid bedömningen av om en byggnad ska anses vara särskilt värdefull ska en prövning göras mot följande kriterier:

1. Byggnaden tydliggör tidigare samhällsförhållanden genom att den
 - a) representerar en tidigare vanlig byggnadskategori eller konstruktion som nu har blivit sällsynt,
 - b) belyser tidigare bostadsförhållanden, sociala och ekonomiska villkor, arbetsförhållanden, olika gruppers livsvillkor, stadsbyggnadsideal, arkitektoniska ideal samt värderingar och tankemönster, eller
 - c) har representerat en för lokalsamhället viktig funktion eller verksamhet.
2. Byggnaden tydliggör samhällsutvecklingen genom att den
 - a) genom sin funktion illustrerar ett väsentligt skeende eller en väsentlig samhällsföreteelse,
 - b) har tjänat som förebild eller på annat sätt varit uppmärksam i sin samtid, eller
 - c) präglas av en stark arkitektonisk idé.
3. Byggnaden i sig utgör en källa till kunskap om äldre material och teknik.
4. Byggnaden värderas högt i ett lokalt sammanhang genom att den har haft stor betydelse
 - a) i ortens sociala liv,
 - b) för ortens identitet, eller
 - c) i lokala traditioner.

Byggnaden kan anses vara särskilt värdefull från konstnärlig synpunkt genom att den uppvisar särskilda estetiska kvaliteter eller har en hög ambitionsnivå med avseende på

1. arkitektonisk gestaltning,
2. i utförande och materialval, eller
3. konstnärlig gestaltning och utsmyckning.

Byggnaden kan anses vara särskilt värdefull från miljömässig synpunkt genom att den utgör en del av en miljö som uppfyller kriterierna i första stycket.

För att en byggnad ska anses vara särskilt värdefull ska byggnaden särskilt väl belysa ett visst förhållande eller i sitt sammanhang ha få motsvarigheter som kan belysa samma förhållande.

Byggnader från tiden före 1920-talets bebyggelseexpansion, som har sin huvudsakliga karaktär bevarad, ska anses vara särskilt värdefulla om inte något talar däremot.

-
1. Denna författning träder i kraft den 1 juli 2025.
 2. Äldre bestämmelser i Boverkets byggregler (2011:6) – föreskrifter och allmänna råd får dock tillämpas i den utsträckning som framgår av punkten 2 i övergångsbestämmelserna till Boverkets föreskrifter (2024:xx) om ändring i Boverkets byggregler (2011:6) – föreskrifter och allmänna råd.

På Boverkets vägnar

FÖRNAMN EFTERNAMN

Förnamn Efternamn